

INTERVENCIÓ DEL PRESIDENT DEL CONSELL SOCIAL

INAUGURACIÓ DEL CURS ACADÈMIC 2005-2006

Universitat de Lleida, 4 d'octubre de 2005

Salutació

Excm. i Mgfic. Rector,

Hble. Conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació,

Distingides autoritats acadèmiques i civils,

Il·lustríssim Secretari general de Política Científica i Tecnològica del Ministeri
d'Educació i Ciència

Membres del Consell Social,

Comunitat universitària, senyores, senyors, amics tots.

En primer lloc vull tenir unes...

Paraules d'agraïment al conferenciant

(breu comentari sobre la seva exposició)

...i de Felicitació

-Als que heu aconseguit ser premis extraordinaris de carrera.

Enhorabona a vosaltres i a les vostres famílies.

-Als que heu rebut la Medalla de Plata de la Universitat de Lleida.

Gràcies per la vostra labor docent, investigadora i de gestió. I, amb tot el respecte, també gràcies als familiars i amics del malaurat Dr. Morell.

-(Distinció Vicenç Vives del DURSI, a la qualitat docent)

És un goig poder dir que per tercera vegada consecutiva, la Facultat de Medicina de la nostra universitat ha estat reconeguda amb la **Distinció Vicenç Vives del DURSI, a la qualitat docent**:

Al 2003 Ho foren tots els seus membres, pel Pla Estratègic

Al 2004 El Dr. Josep Manel Casanova

I enguany felicitem al Dr. Xavier Gómez, mereixedor de la Distinció per la seva dedicació a la innovació i millora de la qualitat de la docència de la medicina.

El teu esforç, així com el dels col·legues que t'han precedit amb el guardó, honora i prestigia la Universitat i ens anima a continuar treballant amb la mateixa entrega i vocació. Enhorabona!

ALOCUCIÓ

Llegia aquestes vacances un llibre -que els hi recomano-, editat precisament per una empresa de Lleida, com és Pagès Editors, que novel·la la vida de Einstein. Al preparar aquestes paraules, m'he recordat d'una anècdota que explica l'autor.

Einstein havia adquirit tanta popularitat que, fins i tot, es converteix en una de les figures preferides de Hollywood i aviat s'estableix una relació de complicitat entre ell i Charles Chaplin. Quan aquest presenta *City Ligth*, tots dos acudeixen del braçet a l'estrena i, tot saludant a la multitud que els ovaciona, Chaplin li diu a cau d'orella: a mi m'aclamen perquè tothom m'entén i a vostè perquè no l'entén ningú.

Aquesta anècdota només ve a tomb perquè avui, lluny de merèixer cap elogi i amb la distància que imposa tanta genialitat, m'agradaria aconseguir que m'entengués tothom. En definitiva si estic aquí com a president del Consell Social, i per tant, en representació de la societat dins de la universitat, a mi em toca parlar amb el llenguatge del carrer.

L'inici d'un nou curs, d'una nova etapa, ens porta a la majoria de persones a fer-nos propostes i reflexions mirant el present per encarar el futur.

Aquí –en aquest àmbit privilegiat–, més que en cap altre, ho hem de fer amb un elevat sentit de responsabilitat social i amb un exercici profund d'autocrítica; perquè si no reconeixem la realitat, difícilment serem capaços d'obrir-nos camí o d'introduir canvis.

Estem en un món cada dia més globalitzat. Els responsables de les Administracions dels països i les organitzacions que conformen el seus teixits econòmic i social s'han d'adaptar. I, com és lògic, tampoc queden fora d'aquesta realitat les universitats. De fet, la Declaració de Bolònia és, entre altres coses, la reacció dels governs i les universitats europees que han hagut d'espavilar-se davant la pèrdua de posicionament en els darrers 20 anys, en relació al model universitari americà que han preferit molts estudiants i acadèmics.

La producció de coneixements i la relació entre ciència i societat estan canviant. Arribar a la convergència de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior, no és una tasca fàcil, perquè xoca en primer lloc amb l'immobilisme de sectors socials privilegiats; i, en segon, amb el corporativisme universitari, amb el que s'eternitzen les discussions fins al punt que, amb preocupació, comencem a observar l'alerta vermella de la proximitat del 2010, cosa que ens aboca a reconèixer que s'ha avançat poc.

Però el temps va passant i, mentrestant, si és cert que les universitats són autònomes, cadascuna ha de posicionar-se d'una determinada manera.

La nostra, la de Lleida, amb la col·laboració del Consell Social, ja fa temps que treballa de cara a assolir aquesta meta. I molt aviat, acabada ja la planificació estratègica de cadascuna de les facultats i centres que la integren, comptarà amb el seu Pla Corporatiu, ara en fase de discussió.

Des de la reinstauració de la UdL, ara fa gairebé 14 anys, tots els seus equips de govern, amb la implicació de tota la comunitat universitària han anat consolidant aquesta universitat; des del funcionament intern en tots els àmbits, fins a la part més visible: la creació i millora dels seus campus dotats amb edificis que són un orgull també per a la ciutat; i ara, –com he dit– programant la universitat del futur. L'esforç esmerçat pel personal docent i investigador, el PAS i totes les persones que d'una manera o altra hi treballen és encomiable; per això no dubtem amb la seva capacitat i voluntat d'implicació davant dels plantejaments que hauran d'encarar aquesta nova etapa.

Aquest passat curs, amb la alineació de tots els òrgans de govern i representació de la pròpia universitat, i el suport de les institucions, les empreses, les organitzacions professionals, polítiques, sindicals i socials lleidatanes s'han aconseguit unes noves titulacions, que si bé no han satisfet del tot les nostres expectatives, eren necessàries per a les Terres de Ponent.

Encert en la concessió per part del DURSI que s'ha posat de manifest i es demostra amb el nombre d'estudiants matriculats i la nota de tall assolida.

Tenim una universitat d'una dimensió òptima per al seu govern, per a la qualitat de l'ensenyament i també per a la recerca, per a engrescar la gent, per a fer bons equips, per a ser capdavantera en algunes matèries, per donar servei a les nostres terres en aquelles i moltes altres; en definitiva, per ser una universitat puntera i preparada per adaptar-se a l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior.

Aquest Consell Social que tinc l'honor de presidir se sent orgullós de la seva universitat i de la seva gent, i creu fermament en les seves expectatives de futur. És per això que des de sempre ha estat al costat del rector i els seus òrgans de govern. I, pel que fa, a l'assoliment de la seva missió més pròpia, ha de dir que se sent còmode amb la comunitat de la UdL amb la que col·labora amb il·lusió; i se sent valorat al veure que les seves aportacions són tingudes en compte i estan ajudant a obtenir bons resultats.

En contraposició no resulta massa positiu constatar la feblesa dels canals de relació entre els consells socials i el Departament d'Universitats. Manifestació que faig **creient recollir el sentir de la majoria** de presidents de Consells Socials de les universitats públiques de Catalunya, -entre els quals sóc el més veterà en el càrrec-. Manca de complicitat constructiva que s'evidencia al si del Consell Interuniversitari, i que no sempre és bo.

* * * * *

Parlava al començar la meva intervenció, d'un dels llibres que havia llegit durant les vacances, del que no he citat ni el títol ni l'autor. És tracta d'una obra de l'escriptor francès François de Closets, titulada *No diguis a Déu allò que ha de fer*. Fa referència a quan el savi genial rebutjava la nova física perquè sostenia que "l'atzar no existeix: que Déu no juga als daus", i Niels Borh li replicava tot dient: "qui és vostè, Einstein, per dir-li a Déu el què ha de fer?"

No, jo tampoc sóc ningú per dir-li al conseller allò que ha de fer. Perquè sé que la seva tasca no és fàcil, i menys encara si les seves decisions han d'aconterar tothom.

Si com diu la Llei, els consells socials han de constituir-se com a veritable representació de la societat dins de la universitat, una vegada més es posa de manifest l'endogàmia de la que tant s'acusa al món universitari. En aquest sentit lamento el fet que el nostre Govern no compti prou amb el potencial d'aquests òrgans, primera instància a la que hauria d'acudir, per conèixer la realitat de l'entorn d'una universitat i d'aquesta *versus* la societat que l'envolta.

* * * * *

El Consell Social de la UdL sap que per arribar a l'àmbit global, cal fer-ho des del màxim desenvolupament del local, fent una clara aposta per allò en què podem ser millors; des de la singularitat. Per això ens costa d'entendre algunes de les darreres actuacions –com per exemple la de l'IRTA– que, a l'empara d'un bé general per a Catalunya, creiem que han perjudicat la nostra universitat, i el desenvolupament del seu entorn més immediat.

A Catalunya tenim un important nombre d'universitats públiques –més algunes de privades– que, segons sembla, gaudeixen d'una elevada autonomia. Totes elles competeixen i lluiten per a la captació d'alumnes, de professors, de contractes amb empreses i aportacions socials. Aquest model competitiu, que s'ha implantat de forma clara, pot conduir a què, en un determinat moment, hi hagi iniciatives capaces d'atreure professors i investigadors d'arreu.

Aquest tipus de gestió universitària, però, determina –si més no condiciona– uns resultats que han de ser corregits –quant no qüestionats– per la intervenció de la societat civil. El Consell Social té com a objectiu immediat i, a l'abast, la interacció permanent i vigilant per aconseguir que la universitat actual sigui més competitiva, però també més racional i humana.

La desigualtat universitària en societats democràtiques implica un repartiment desigual del poder social; i aquest fet, pot ser incompatible amb la pròpia democràcia.

Si cada universitat és autònoma –i ens ho creiem–, i aquells que li atorguen aquesta condició són coherents; no és possible que no es puguin propiciar

actuacions favorables per a totes les universitats, sense perjudici d'altres –com en aquest cas la nostra–.

Ara bé, també he de dir, que no ens podem quedar amb la postura victimista o de queixa perpètua: actituds del tot paralitzants. Cal que al costat de les reivindicacions, siguem més creatius, més oberts i valents amb la força que dóna la raó i el coneixement del medi i l'entorn social en què ens movem. No ens hem de deixar ni imposar missions per a les que no estem preparats, ni deixar-nos perdre oportunitats que ens convenen, perquè són necessàries per assolir el nostre paper en l'àmbit de l'educació superior dins del nostre territori i del món.

Apel·lo a aquesta unitat que hem sabut tenir a l'hora de les noves titulacions, perquè continuï. Apel·lo a la unitat i cohesió interna per tirar endavant el model d'universitat que hem de fer i que ens mereixem; i apel·lo, també, a la implicació i suport de les institucions, empreses, organitzacions i societat civil tota per a la consecució de les fites de la UdL que, en la mesura que es defineixin conjuntament, esdevindran un revulsiu per al progrés en general i el millor suport per a l'assoliment dels seus horitzons particulars.

És l'única manera que una universitat petita com la nostra pugui desenvolupar-se al màxim de les seves possibilitats i que el seu entorn se'n pugui veure beneficiat i potenciat per contribuir al benestar i la riquesa de les gents i de les Terres de Ponent, Catalunya i el món. Per ajudar a aconseguir aquests objectius, tant vostè conseller, com el rector tindran sempre al seu costat el nostre Consell Social.

Bon curs 2005-2006 per a tots!